

Összefoglalás

A 20. század második felében a mezőgazdasági gyakorlatban bekövetkezett jelentős változások Európa-szerte a mezőgazdasági tájak tömeges átalakulását eredményezték, jelentősen csökkentve ezzel a madarak egyedszámát is. Az AKG támogatásokat részben azért vezették be az Európai Unió tagországaiban és Svájcban, hogy megakadályozzák a biológiai sokféleség további csökkenését. Mindenképpen fontos az intézkedések hatásainak nyomon követése, hogy az eredményekből adódó pozitív eredmények hatékonyságát növelni lehessen. Szakdolgozatomban 9 európai ország, 26 kutatási eredményeinek összegző elemzését vizsgáltam, az AKG támogatások milyen mértékben bizonyultak hatékonyak a madarak fajgazdagságának és/vagy abundanciájának növelésében. 2010-2023 között megjelent angol nyelvű tartalmat gyűjtöttem, melyeket online adatbázisokban (SpringerLink, ScienceDirect, Wiley Online Library) kerestem. Összességében elmondható, hogy a tanulmányok nagy része a program sikerességéről számolt be, de ezen kívül számos más következtetés is levonható az eredményekből. Szántóföldi környezetben 6m vagy 12 m széles és 30m hosszú táblaszegélyek bizonyultak a leghatékonyabbnak. Ezeket a táblaszegélyeket általában kiválasztott növényfajokkal vetették be, mint pl: tavaszi és őszi gabonafélékkel, repcével, évelő vadvirágcsíkok (WFS) őshonos növényekkel. Szintén az abundanciát és fajgazdagságot növelte az SRS („magban gazdag sávok”) kialakítása, melyek a vadmadarak számára táplálékot és fészkelő helyet biztosítanak. Gyeppek tekintetében szántóföldekből vagy egyéb területekből átalakított fajgazdag gyeppek bizonyultak a leghatékonyabbnak, de a féltermészetes gyeppek aránya és közelsége is meghatározó. Az intézkedések a támogatáson kívüli, azaz a szomszédos, környező területek intenzív gazdálkodású területekre is pozitívan hatnak, elsősorban a gyakori fajok egyedszámát és faj számát növelik meg. A kis víz testek megőrzése fontos ökológiai szolgáltatásokat nyújthat, nemcsak a mezőgazdasági területeken, de táji léptékben is. Vannak bizonyos környezeti tényezők, mint gazdálkodási intenzitás, tájképi környezet, regionális adottságok, melyek nagy eséllyel befolyásolhatják az intézkedések hatékonyságát, melyeket érdemes figyelembe venni a programok megalkotásakor. Ahhoz, hogy az intézkedések hatékonyságát növelni tudjuk, javasolt bizonyítottan jól működő támogatási formák fenntartása, ahol pedig alkalmas a környezet, ott a tájképi szintű rendszerek kidolgozása. A meglévő kutatási eredmények, tapasztalatok, információ csere megosztásához egy közös felület létrehozása jó elképzelés lehet, valamint az európaihoz hasonló agrár-környezetgazdálkodási támogatások kialakítása más országokban szintén pozitív ötlet lehet.